

7. Руденко В.В. Зарубіжний досвід фінансування місцевого самоврядування [Електронний ресурс] / В.В. Руденко. – Режим доступу: http://buktoloka.cv.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=115%3A2011-01-12-10-15-12.
8. Свяневич П. Місцеве самоврядування в Польщі. Стисла історія реформи місцевого самоврядування в Польщі (2001) [Електронний ресурс] / П. Свяневич. – Режим доступу: PS_Laws_repot_2507_ucr.doc.
9. Статистичний щорічник України за 2008 рік: Держкомстат України / за ред. Осауленка О.Г. – К.: Вид. «Консультант», 2009. – С. 54–55.
10. Слухай С.В. Зарубіжний досвід організації місцевих фінансів / С.В. Слухай, О.В. Гончаренко // Фінанси України. – 2006. – № 7. – С. 12–20.
11. Суркова Ю.О. Проблеми впровадження елементів зарубіжного досвіду фінансування житлового будівництва в Україні / Ю.О. Суркова. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://gisap.eu/ru/node/234>.
12. Фінанси: підручник / за ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. – К.: Знання, 2008. – 611 с.

References

1. Drejfyus B. Dovidnyk terytorialnyx gromad / Bernar Drejfyus ; per. z francuzkoyi, Vademecum des collectivites locales et territoriales. Reforme de la TP. 9e edition. 06.2010.
2. Zaluczkyj I.R., Brusak R.L., Shevchuk B.M. ta in. Osnovy stalogo rozvytku terytorialnoyi gromady: [navchalnyj posibnyk] – К.: NADU, 2008. Zbirnyk naukovykh prac. 2013. Vypusk 37 – S. 189.
3. Zelenevych V.O., Kuzmyn A.I. Zarubizhnyj dosvid finansuvannya oxorony zdorovya: <http://intkonf.org/zelenevich-vo-ktn-kuzmin-ai-zarubizhnyj-dosvid-finansuvannya-ohoroni>.
4. Koxalyk X. Organizaciya ta funkcionuvannya systemy komunalnogo samovryaduvannya na prykladi mist Nimechchyny ta Ukrayiny: komparatyvnyj analiz // Efektyvnist derzhavnogo upravlinnya: zbirnyk naukovykh prac. – 2010. – Вур. 25.
5. Miscevi finansy: pidruchnyk / za red. O.P. Kyrylenko. – К.: Znannya. 2006. – 677s.
6. Pavlyuk K.V. Formuvannya doxodiv miscevyx byudzhativ // Finansy Ukrayiny. – 2006. – № 4. – S. 24–37.
7. Rudenko V.V. Zarubizhnyj dosvid finansuvannya misceвого samovryaduvannya: http://buktoloka.cv.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=115%3A2011-01-12-10-15-12.
8. Svyanevych P. Misceve samovryaduvannya v Polshhi. Stysla istoriya reformy misceвого samovryaduvannya v Polshhi (2001): PS_Laws_repot_2507_ucr.doc.
9. Statystychnyj shhorichnyk Ukrayiny za 2008 rik: Derzhkomstat Ukrayiny / za red. Osaulenka O.G. – К.: Vyd. «Konsultant», 2009. – S. 54–55.
10. Sluxaj S.V., Goncharenko O.V. Zarubizhnyj dosvid organizaciyi miscevyx finansiv // Finansy Ukrayiny. – 2006. – № 7. – S. 12–20.
11. Surkova Yu. O. Problemy vprovadzheniya elementiv zarubizhnogo dosvidu finansuvannya zhytlovogo budivnyctva v Ukrayini: <http://gisap.eu/ru/node/234>.
12. Finansy: pidruchnyk / za red. S.I. Yuriya, V.M. Fedosova. – К.: Znannya, 2008. – 611 s.

ДАНІ ПРО АВТОРА

Боголіб Максим Анатолійович, аспірант Київського національного торговельно-економічного університету вул. Сухомлинського, 32, м. Переяслав-Хмельницький, Київська область, 08401, Україна
e-mail: boholib@mail.ru

ДАННЫЕ ОБ АВТОРЕ

Боголіб Максим Анатольевич, аспірант Киевского национального торгового-экономического университета ул. Сухомлинского, 32, г. Переяслав-Хмельницкий, Киевская область, 08401, Украина
e-mail: boholib@mail.ru

DATA ABOUT THE AUTHOR

Bogolib M.A., post-graduate student of Kyiv National University of Trade and Economics 32 Sukhomlynsky str., Pereyaslav-Khmelnytsky, 08401, Ukraine
e-mail: boholib@mail.ru

УДК 657

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ РЕЗЕРВІВ В СИСТЕМІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Гайдук І.С.

Предметом статті є теоретичні підходи до трактування економічної сутності резервів.

Метою дослідження є висвітлення сутності, етапів розвитку та впровадження в бухгалтерському обліку резервів.

Методологічною основою статті стали загальнонаукові методи пізнання, концептуальні положення сучасних економічних теорій.

Результати роботи. У статті розглянуто основні змістові характеристики сутності резервів на підприємстві, визначено етапи їх розвитку в хронологічній послідовності. Представлено одну із класифікацій резервів та визначено їх значення для організації бухгалтерського обліку на підприємстві.

Галузь застосування результатів дослідження полягає в тому, що подані в роботі теоретичні положення, висновки і рекомендації, можуть бути використані у практичній діяльності підприємства при організації та документуванні в бухгалтерському обліку.

Висновки. Проаналізувавши визначення науковців щодо поняття резервів, помітним є те, що в наш час поки що залишаються дискусійними багато підходів до пояснення їх змісту. Автори намагаються розкривати сенс терміну «резерви» відповідно до специфіки своєї галузі знань, в процесі реалізації основних та другорядних завдань бухгалтерського обліку та контролю. Процес формування резервів є одним із найефективніших інструментів забезпечення стабільної діяльності підприємства та самострахування від ризиків. Загалом існує три проблеми, які є основою більшості питань сучасного бухгалтерського обліку: ідентифікації, оцінки та класифікації. Три стадії документування процесу облікового резервування, на кожній з яких визначаються відповідні документи та їх характеристика, дозволять комплексно систематизувати документообіг всередині підприємства для наступної чіткої організації руху засобів та ресурсів.

Ключові слова: резерви, бухгалтерський облік, класифікація резервів, облікова політика, первинний облік, етапи розвитку резервів, документальне оформлення резервів.

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ФОРМИРОВАНИЯ РЕЗЕРВОВ В СИСТЕМЕ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА

Гайдук И.С.

Предметом статьи являются теоретические подходы к пониманию экономической сущности резервов.

Целью исследования является раскрытие сущности, этапов развития и внедрения резервов в бухгалтерский учет.

Методологической основой статьи стали общенаучные методы познания, концептуальные положения современных экономических теорий.

Результаты исследования. В статье рассмотрены основные содержательные характеристики сущности резервов на предприятии, определены этапы их развития в хронологической последовательности. Представлена одна из классификаций резервов и определено их значение для организации бухгалтерского учета на предприятии.

Область применения результатов исследования заключается в том, что представленные в работе теоретические положения, выводы и рекомендации могут быть использованы в практической деятельности предприятия при организации и документировании в бухгалтерском учете.

Выводы. Проанализировав определения ученых о понятии резервов, заметным является то, что в наше время пока остаются дискуссионными много подходов к объяснению их содержания. Авторы пытаются раскрыть смысл термина «резервы» в соответствии со спецификой своей области знаний, в процессе реализации основных и второстепенных задач бухгалтерского учета и контроля. Процесс формирования резервов является одним из наиболее эффективных инструментов обеспечения стабильной деятельности предприятия и самострахования от рисков. В целом существует три проблемы, которые являются основой большинства вопросов современного бухгалтерского учета: идентификации, оценки и классификации. Три стадии документирования процесса учетного резервирования, на каждой из которых определяются соответствующие документы и их характеристика, позволят комплексно систематизировать документооборот внутри компании для последующей четкой организации движения средств и ресурсов.

Ключевые слова: резервы, бухгалтерский учет, классификация резервов, учетная политика, первичный учет, этапы развития резервов, документальное оформление резервов.

THEORETICAL ASPECTS OF PROVISIONING IN ACCOUNTING

Gaiduk I.S.

The subject of the article is theoretical approaches to the interpretation of economic nature reserves.

The aim of the study is to highlight the essence, stages of development and implementation of accounting reserves.

Methodology work of this article is general scientific methods of cognition, conceptual principles of modern economic theories.

Results of research. The article discusses the basic content characteristics of nature reserves in the company, the stages of their development in chronological order. Presented by one of the classifications of reserves and their value determined for accounting at the company.

Scope of results of research is filed in the theoretical propositions, conclusions and recommendations can be used in the practice of the company in organizing and documenting accounting.

Conclusions. Scientists analyzed the definition on the concept of reserves is noticeable that nowadays still remains debatable many approaches to explain their meaning. The authors try to reveal the meaning of the term «reserves» in accordance with the specifics of their field of expertise, in the implementation of major and minor problems of accounting and control. The formation of the reserves is one of the most effective tools to ensure the sustainability of enterprises and self risk. In general, there are three issues that are the basis of most modern accounting: identification, assessment and classification. Three stages of documentation process your reservation, each of which is defined by relevant documents and their characteristics, will organize a comprehensive workflow within the company for the next clear traffic management tools and resources.

Keywords: reserves, accounting, classification of reserves, accounting policies, accounting primary stages of reserves, documenting reserves.

Актуальність. В сучасних реаліях сьогодення, господарська діяльність, яка дуже часто здійснюється за несприятливих економічних, політичних та соціальних умов, постійно перебуває в небезпеці щодо виникнення непередбачених витрат і збитків. Тому для забезпечення стійкості підприємства використовують різні механізми та інструменти, найбільш поширеним з яких є резервний. Трактують поняття «резерви» сьогодні залишається неузгодженим через відсутність серед науковців єдиного підходу до його змісту та класифікації. Цей термін має значне смислове навантаження. Багатозначна різноманітність термінології та її неоднозначність призводить до хибних джерел формування резервів та напрямів їх використання. Тому сьогодні необхідно мати теоретичне уявлення про природу внутрішніх резервів підприємств та їх сутність, що дозволить обґрунтувати принципи активізації економічної політики підприємства.

Постановка проблеми. Однією з найбільш актуальних проблем, які стоять перед керівництвом сучасних підприємств є проблема забезпечення ефективності виробництва. Від її рівня залежать конкурентоспроможність підприємства та темпи подальшого розвитку. Ще однією не менш важливою проблемою є оформлення та відображення операцій з резервами у первинних документах. Резерви є специфічною категорією бухгалтерського обліку і операції з ними на підприємстві відбуваються не так часто, як з основними засобами, оплатою праці, запасами тощо, тому підходи до їх документального оформлення мають формуватися з урахуванням їх особливостей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанню теорії, практики та методики формування та використання резервів присвячено чимало праць вітчизняних та зарубіжних науковців. Значна частина теоретичних досліджень відображена у роботах: Яремка І.Й., Бетге Й., Козлової О.М., Вериги Ю.А., Орлова І.В., Соколова Я.В., Дячека С.М., Пархомчука О.О., Савицької Г.В., Царьова В.В., Хотинської Г.І., Харитонові Т.В., Неживої М.О. та ін. Проте залишаються проблемні питання, які стосуються обліку резервів, їх визнання та відображення у бухгалтерському обліку, які потребують подальшого дослідження та удосконалення.

Постановка завдання. У статті ставиться за основу важливість вивчення сутності резервів, комплексність поєднання їх функцій із міжнародною класифікацією через призму основних етапів розвитку в підприємницькій діяльності; виявлення проблем, пов'язаних з їх обліком, а також пошук шляхів їх вирішення.

Метою дослідження є висвітлення сутності, етапів розвитку та впровадження в бухгалтерському обліку резервів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Термін «резерв» походить від французького «reserve», що в перекладі на українську означає «запас», або від латинського «reservec» – «зберігати, економити».

В економічній літературі вперше фінансові резерви знайшли своє відображення в бухгалтерських балансах в кінці XIV – початок XV ст. В історичній перспективі процес розвитку резервів можна розподілити на декілька етапів (рис. 1) [3, с. 9-10].

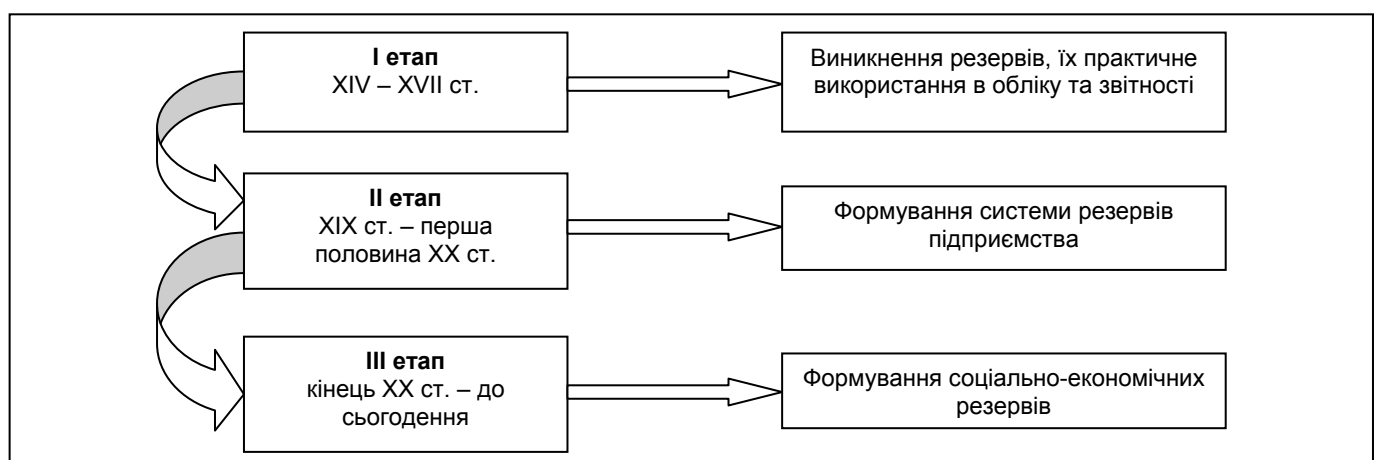

Рисунок 1. Етапи розвитку процесів формування резервів [10].

Вчені зазначають, що в економічній літературі не існує єдиного підходу до визначення поняття «резерви», тому з економічного погляду воно трактується в двох аспектах:

- 1) як запаси ресурсів, які необхідні для безперервної роботи підприємства та формуються цілеспрямовано у разі додаткової потреби;
 - 2) як невикористані можливості підвищення ефективності виробництва.
- В таблиці 1 відображено еволюцію та різноманітність трактування терміну «резерв» різними авторами.

Таблиця 1. Визначення сутності та змісту поняття «резерви» у дослідженнях вітчизняних та зарубіжних науковців

Автор	Визначення сутності
Савицька Г.В. [13]	Можливість розвитку виробництва щодо досягнутого рівня при використанні досягнень науково-технічного прогресу
Пархомчук О.О. [12]	Джерело покриття можливих або очікуваних витрат та збитків суб'єкта господарювання, що представляє собою запас високоліквідних засобів, які створилися на підприємстві відповідно до чинного законодавства та внутрішніх документів і характеризуються особливим порядком формування та цільовим характером використання
Дячек С.М. [5]	Інструмент самострахування підприємства від впливу в майбутньому на фінансовий стан підприємства очікуваних негативних наслідків ризиків господарської діяльності
Соколов Я.В. [14]	Накопичення для покриття очікуваних і чітко визначених витрат підприємства
Царьов В.В. [16]	Потенційні можливості, які упускаються фірмою або підприємством, і які забезпечують подальше підвищення економічної (соціальної, екологічної) ефективності виробництва за рахунок якнайповнішого використання у всіх сферах діяльності підприємства досягнень науково-технічного прогресу і передового досвіду
Азріліян А.Н. [2]	По-перше, резерви – це запас чого-небудь на випадок потреби. По-друге, резерв – це джерело, звідки черпаються необхідні нові матеріали, сила. По-третє, резерви – це відособлена частина активів, яка концентрується в резервних фондах як централізованих, так і децентралізованих і призначається для покриття непередбачених потреб, витрат для підстрахування ризиків
Бутинець Ф.Ф. [6]	По-перше, резерви – запаси ресурсів, які необхідні для безперервного здійснення процесу виробництва, надання послуг тощо. По-друге, резерви – вимірювані, ще не використані можливості розвитку та удосконалення основного або інших видів діяльності відносно вже досягнутого рівня, тобто можливості підвищення ефективності виробництва
Хотинська Г.І., Харитонова Т.В. [15]	По-перше, резерви – це запаси ресурсів, які необхідні для безперервної роботи підприємства, тобто резервні фонди. По-друге, резерви – це можливість підвищення ефективності виробництва та конкурентоспроможності підприємства, тобто господарські резерви

Проаналізувавши вищенаведені визначення різних науковців, хотілося б підсумувати, що резерви – це джерело покриття можливих або очікуваних витрат та збитків суб'єкта господарювання у вигляді запасу ресурсів, які необхідні для безперервного здійснення процесу виробництва, надання послуг; або ж резерви – це вимірювані, ще невикористані можливості розвитку та удосконалення основного або інших видів діяльності відносно вже досягнутого рівня, тобто можливості підвищення ефективності виробництва.

У міжнародній практиці при складанні фінансової звітності резерви класифікуються за такими основними ознаками [3, с. 27-28]:

- резерви капіталу, включаючи фонд переоцінки вартості, та резерви надходження доходів у майбутньому, різних дотацій та безоплатно одержаних активів;
- нормативні резерви (встановлені законодавством) та ненормативні резерви (рішення про створення яких приймається підприємством самостійно);
- розподільчі, які розподіляються між власниками, та нерозподільчі резерви (розподіл цих резервів розпочинається при настанні ліквідації);
- цільові резерви (створюються та використовуються на конкретні цілі) та загальні резерви (не мають цільового характеру).

Значення облікових резервів також визначається через конкретизацію їх функцій, які, загальним чином, полягають у:

- стабілізації інформаційної моделі діяльності підприємства;
- інформаційному забезпеченні фінансового планування;
- забезпеченні системою бухгалтерського обліку надання об'єктивної інформації про ефективність управління.

Еволюцію резервів у бухгалтерському обліку в методологічному контексті певною мірою відображає відмінність підходів до їх формування та відображення у фінансовій звітності відповідно до положень різних класичних балансових теорій. Статична балансова теорія Г. Сімона, хоча і спрямована на репрезентацію балансом реальної поточної вартості майна і капіталу суб'єктивного господарювання, все ж передбачає формування та відображення в балансі резервного фонду та резервів, основою яких є зобов'язання

стосовно третіх осіб [17, с. 58]. А концепція статичності продовження діяльності підприємства вимагає врахування в балансі витрат і доходів майбутніх періодів (активних і пасивних антиципацій), як наслідку формування гарантійних резервів без правових зобов'язань [17, с. 58; 1, с. 11].

Деякі зарубіжні та вітчизняні науковці, зокрема, Б. Нідлз, Х. Андерсен, Д. Колдуелл та І.В. Орлов, виділяють три проблеми, які є основою більшості питань сучасного бухгалтерського обліку: проблема ідентифікації (recognition issue), проблема оцінки (valuation issue), проблема класифікації (classification issue) [11]. Зазначена проблематика також безпосередньо стосується операцій з резервами на підприємстві (рис. 2).

Основним завданням формування резервів у бухгалтерському обліку, на думку М.О. Козлової, є «відображення в обліку у вартісному вимірнику ступеня готовності використати певний обсяг ресурсів у випадку виникнення у ньому потреби в майбутньому» [8].

Ю.А. Верига стверджує, що «необхідність створення резервів обумовлена одним із принципів бухгалтерського обліку, а саме розмежування доходів і витрат між звітними періодами» [4].

І.Й. Яремко вважає, що «створення резервів в обліковій системі, виходячи з методологічних процедур подвійного запису, є прийом зрівноважування вартості майна і розміру капіталу економічної одиниці ... його не слід розуміти буквально, тому що в дійсності утримуються складові частини майна (цінності), які дорівнюють вартості створених резервів» [17].

Велику увагу в теоретичних та практичних дослідженнях з питань резервування приділено розмежуванню понять резервів і регулятивів (регулюючих статей). Чітко розмежував резерв і регулюючу статтю французький вчений Ж.-Б. Дюмарше. На його думку, резерв завжди в активі протистоїть реальна вартість, а регулятиву – тільки фіктивні цінності. Він наводив такий наочний приклад «Рахунок Торгової знижки – резерв, потенційний прибуток, оскільки йому в активі протистоїть реальний актив, – товари, що продаються. Знос основних засобів – регулююча стаття, так як йому в активі протистоїть вартість зношених основних засобів» [9, с. 85].

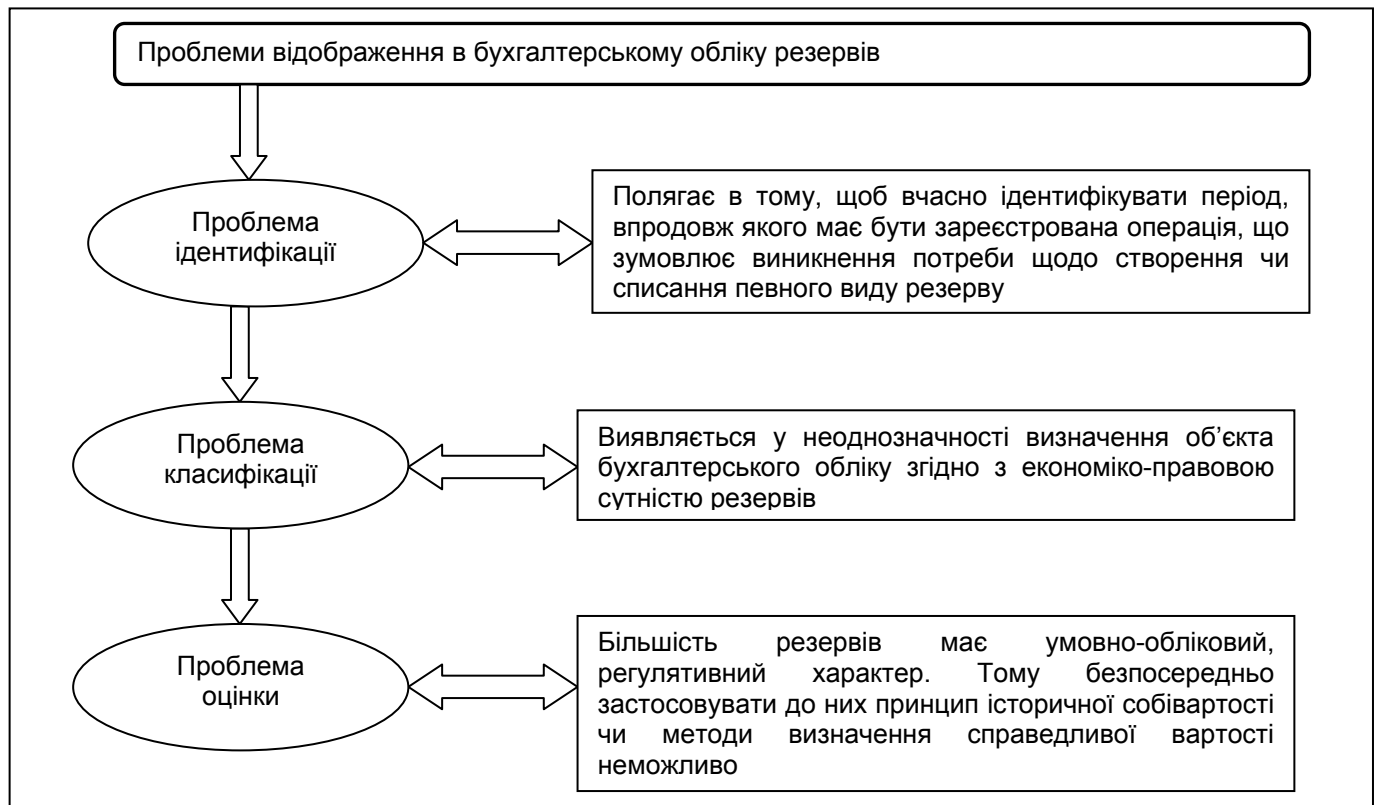

Рисунок 2. Проблеми відображення в бухгалтерському обліку резервів

Складено автором за [11].

Підтримуємо думку М.О. Козлової та О.О. Пархомчук, які пропонують документування процесу облікового резервування поділити на три стадії, на кожній з яких визначаються відповідні документи та їх характеристика.

Стадія 1. Прийняття рішення про формування резерву. На цій стадії формуються:

- документи-передумови, що засвідчують право на створення резерву, до яких належать розпорядчі документи (положення про облікову політику та положення про облікове резервування);

- документи-причини, що підтверджують наявність причини здійснення резервування, до яких зараховують документи, що засвідчують ймовірність виникнення умовного зобов'язання (акти перевірок, позовні заяви, гарантійні талони тощо);

- документи-підстави, що є підставою для прийняття рішення про створення резерву та його розміру (довідки та розрахунки бухгалтерії).

Стадія 2. Реалізація рішення про формування резерву. На цій стадії формуються документи-наслідки, що засвідчують факт здійснення господарської операції про створення резерву (довідки та розрахунки бухгалтерії).

Стадія 3. Використання даних системи обліку. На цій стадії формуються зведені документи, до яких належать облікові регістри, внутрішні та зовнішні звіти підприємства [7, с. 91-92].

Висновки. Проаналізувавши визначення науковців щодо поняття резервів, помітним є те, що в наш час поки що залишаються дискусійними багато підходів до пояснення їх змісту. Автори намагаються розкривати сенс терміну «резерви» відповідно до специфіки своєї галузі знань, в процесі реалізації основних та другорядних завдань бухгалтерського обліку та контролю. Процес формування резервів є одним із найефективніших інструментів забезпечення стабільної діяльності підприємства та самострахування від ризиків. Загалом існує три проблеми, які є основою більшості питань сучасного бухгалтерського обліку: ідентифікації, оцінки та класифікації. Три стадії документування процесу облікового резервування, на кожній з яких визначаються відповідні документи та їх характеристика, дозволять комплексно систематизувати документообіг всередині підприємства для наступної чіткої організації руху засобів та ресурсів.

Отже, існує необхідність здійснення подальших досліджень у напрямку визначення та обґрунтування категорії «резерви», їх класифікації та відображення у бухгалтерському обліку і звітності.

Список використаних джерел

1. Бетге Й. Балансоведение / Й. Бетге; перевод с нем. ; под ред. В.Д. Новодворского. – М.: Бухгалтерский учет, 2000. – 356 с.
2. Большой экономический словарь / Под ред. А.Н. Азрилияна. – 5-е изд., доп. и перераб. – М.: Институт новой экономики, 2002. – 1280 с.
3. Верига Ю.А. Резервування капіталу: облік, аудит та звітність: [монографія] / Ю.А. Верига, М.М. Орищенко. – Полтава: РВВ ПУЕТ, 2011. – 180 с.
4. Верига Ю.А. Резерви підприємств України: облік і подання інформації у звітності / Ю.А. Верига // Вісник ЖДТУ. – 2003. – № 4 (26). – С. 52–58.
5. Дячек С.М. Резерви як інструмент управління ризиками господарської діяльності / С.М. Дячек. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_gum/Vzhdtu_econ/2009_4/52.pdf.
6. Економічний аналіз: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит». За заг. ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. – Житомир: ПП «Рута», 2003. – 680 с.
7. Козлова М.О. Документування процесу облікового резервування / М.О. Козлова, О.О. Пархомчук // Вісник ЖДТУ. – 2012. – № 1 (59). – С. 90–94.
8. Козлова О.М. Резервна система підприємства: поняття, необхідність, значення функції та обліковий аспект / О.М. Козлова // Вісник ЖДТУ. – 2005. – №1 (31). – С. 97–104.
9. Козлова О.М. Резерви, забезпечення, регулятиви: сутність та проблеми термінології / О.М. Козлова // Вісник ЖДТУ. – 2004. – № 1 (27). – С. 81–89.
10. Нежива М.О. Передумови формування фінансових резервів / М.О. Нежива // Вісник ЧДТУ. – 2013. – № 1 (64). – С. 270–276.
11. Орлов І.В. Документування та інвентаризація трансформації зобов'язань / І.В. Орлов. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pprbsu/2010_30/10_30_29.pdf.
12. Пархомчук О.О. Резерви та їх значення для організації обліку: сутність поняття / О.О. Пархомчук // Міжн. зб. наук. пр. Вип. 3 (18).
13. Савицкая Г.В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия: 4-е изд., перераб. и доп. – Минск: ООО «Новое знание», 2000. – 688 с.
14. Соколов Я.В. История бухгалтерского учета / Я.В. Соколов, В.Я. Соколов. – М.: Финансы и статистика, 2004. – 272 с.
15. Хотинская Г.И. Анализ хозяйственной деятельности предприятия (на примере предприятия сферы услуг): Учебное пособие / Г.И. Хотинская, Т.В. Харитонова. – М.: Издательство «Дело и сервис», 2004. – 240 с.
16. Царев В.В. Внутрифирменное планирование / В.В. Царев. – СПб.: Питер, 2002. – 496 с.
17. Яремко І.Й. Економічні категорії в методології обліку: монографія / І.Й. Яремко. – Львів: Каменяр, 2002. – 192 с.

References

1. Betge, J. (2000). *Balansovedeny'e* [Balansovedenie]. Moskva: Buxgaltersky`j uchet [in Russian].
2. Azry`ly`yana, A.N. (2002). *Bol`shoj ekonomy`chesky`j slovar`* [Great Dictionary of Economics] (5nd ed). Moskva: Y`nsty`tut novoj zkonomy`ky` [in Russian].
3. Very`ga, Yu.A. (2011). *Rezervuvannya kapitalu: oblik, audy`t ta zvitnist`* [Reservations capital: accounting, auditing and reporting]. Poltava: RVV PUET [in Ukrainian].
4. Very`ga, Yu.A. (2003). *Rezervy` pidpny`emstv Ukrayiny`*: oblik i podannya informaciyi u zvitnosti [Reserves of Ukraine's businesses: accounting and presentation of information in the financial statements]. Visny`k ZhDTU [Bulletin ZSTU], 4 (26), 52–58 [in Ukrainian].

5. Dyachek, S.M. Rezervy` yak instrument upravlinnya ry`zy`kamy` gospodars`koyi diyal`nosti [Reserves as a tool for risk management of economic activities]. Retrieved from www.nbu.gov.ua/portal/Soc_gum/Vzhdtu_econ/2009_4/52.pdf [in Ukrainian].
6. Buty`nec, F.F. (2003). Ekonomichny`j analiz [Economic analysis]. Zhy`tomy`r: PP «Ruta» [in Ukrainian].
7. Kozlova, M.O. (2012). Dokumentuvannya procesu oblikovogo rezervuvannya [Documenting process your backup]. Visny`k ZhDTU [Bulletin ZSTU], 1(59), 90–94 [in Ukrainian].
8. Kozlova, O.M. (2005). Rezervna sy`stema pidpry`yemstva: ponyattya, neobxidnist`, znachennya funkciyi ta oblikovy`j aspekt [Reserve enterprise: concept, necessity, importance and functions of an aspect]. Visny`k ZhDTU [Bulletin ZSTU], 1 (31), 97–104 [in Ukrainian].
9. Kozlova, O.M. (2004). Rezervy`, zabezpechennya, regulaty`vy`: sutnist` ta problemy` terminologiyi [Reserves software regulatives: the nature and problems of terminology]. Visny`k ZhDTU [Bulletin ZSTU], 1 (27), 81–89 [in Ukrainian].
10. Nezhy`va, M.O. (2013). Peredumovy` formuvannya finansovy`x rezerviv [Prerequisites formation of financial reserves]. Visny`k ChDTU [Bulletin ChSTU], 1 (64), 270–276 [in Ukrainian].
11. Orlov, I.V. Dokumentuvannya ta inventary`zaciya transformaciyi zobov`yazan [Documentation and inventory commitments transformation]. Retrieved from http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/pprbsu/2010_30/10_30_29.pdf [in Ukrainian].
12. Parxomchuk, O.O. Rezervy` ta yix znachennya dlya organizaciyi obliku: sutnist` ponyattya [Reserves and their importance to the organization of accounting: the essence of the concept]. Mizhn. zb. nauk. pr. [Int. Coll. Science. pr.], 3 (18) [in Ukrainian].
13. Savy`czkaya, G.V. (2000). Analy`z xodyajstvennoj deyatel`nosti` predpry`yaty`ya [Analysis hodyajstvennoj activity] (4nd ed.). My`nsk: OOO «Novoe znany`e» [in Russian].
14. Sokolov, Ya.V., Sokolov, V.Ya. (2004). Y`story`ya buxgalterskogo ucheta [History and accounting]. Moskva: Fy`nansi y` staty`sty`ka [in Russian].
15. Xoty`nskaya, G.Y., Xary`tonova T.V. (2004). Analy`z xozyajstvennoj deyatel`nosti` predpry`yaty`ya (na pry`mere predpry`yaty`ya sferi uslug) [Analysis of economic activity of the enterprise (for example, service sector companies)]. Moskva: Y`zdatel`stvo «Delo y` servy`s» [in Russian].
16. Czarev, V.V. (2002). Vnutry`fy`rmennoe plany`rovany`e [House planning]. SPb.: Py`ter [in Russian].
17. Yaremko, I.J. (2002). Ekonomichni kategoriyi v metodologiyi obliku [Economic category in accounting methods]. L`viv: Kamenyar [in Ukrainian].

ДАНИ ПРО АВТОРА

Гайдук Іван Степанович, викладач кафедри обліку та оподаткування
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди»
вул. Підварська, 52, м. Переяслав-Хмельницький, Київська область, 08401, Україна
e-mail: iv.gaiduk@yandex.ru

ДАНЫЕ ОБ АВТОРЕ

Гайдук Иван Степанович, преподаватель кафедры учета и налогообложения
ГВУЗ «Переяслав-Хмельницкий ГПУ имени Григория Сковороды»
ул. Пидварська, 52, м. Переяслав-Хмельницкий, Киевская область, 08401, Украина
e-mail: iv.gaiduk@yandex.ru

DATA ABOUT THE AUTHOR

Gaiduk Ivan Stepanovich, teacher of chair of the account and taxation
Pereyaslav-Khmelnytsky state pedagogical university named by Hryhory Skovoroda
52 Pidvarska atreet, Pereyaslav-Khmelnytsky, 08401, Ukraine
e-mail: iv.gaiduk@yandex.ru

УДК 330.352.2

ВІДОБРАЖЕННЯ ВЗАЄМОЗАЛЕЖНОСТІ МОДЕЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ І КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Гук О.В.

Предметом дослідження є дослідження конкурентоспроможності (КСП) національної економіки, яке вимагає її кількісної оцінки, визначення слабких місць і пошуку напрямків підвищення її рівня.

Метою дослідження є аналіз умов для оптимального поєднання процесів підвищення рівня конкурентоспроможності та забезпечення сталого розвитку, яке представляється можливим саме на основі побудови, відображення факторних взаємозалежностей між системою умов для сталого розвитку (через конкурентоспроможність) і його стратегічними цілями (якість життя) з подальшим переходом до основ «зеленої» економіки.